Suomen Ammattikalastajaliitto SAKL ry **www.sakl.fi**
Finlands Yrkesfiskarförbund FYFF rf **sakl@sakl.fi**

Lapinjärvi 8.6.2021

Eduskunta
Ympäristövaliokunta

Viite E /2021 Vp.

Lausunto: Ehdotus neuvoston asetukseksi eräiden kalakantojen ja kalaryhmien Itämerellä sovellettavien kalastusmahdollisuuksien vahvistamisesta vuodeksi 2022 (E-kirje)

Suomen Ammattikalastajaliitto (SAKL) toteaa lausuntonaan seuraavaa.

Yleistä

SAKL toistaa jo monta kertaa aikaisemmin todetun: *Kun kalataloushallinto ja poliitikot ovat nykyisessä järjestelmässä siirtäneet kiintiöiden asettamista koskevan tosiasiallisen päätöksenteon suurimmaksi osaksi tutkijayhteisölle, ja toisaalta kalastuselinkeinon vaikutusmahdollisuudet kiintiöiden asettamiseen ovat minimaaliset, olisi kanta-arvioiden laadun kehittämiseen ja parantamiseen jatkossa kiinnitettävä erityistä huomiota. Elinkeinon toimintaedellytykset perustuvat tähän.* ***Kalakanta-arvioissa on jälkeenpäin löydetty virheitä, käytetyt arviointimallit ovat epävarmoja ja arviointi laahaa ajallisesti jäljessä ja ei siten vastaa kulloistakin tilannetta merellä****. Kiintiösuosituksissa ja myös kiintiöiden asettamisessa kiinnitetään kestävyyden osalta huomiota ainoastaan biologisiin tekijöihin, kun taas kalastuselinkeinon taloudellinen ja sosiaalinen kestävyys jäävät kokonaan huomioimatta.*

Tämä näkyy räikeällä tavalla tänä vuonna. Pohjanlahden silakalle määriteltiin vuodelle 2021 hyvin alhainen kiintiö. Kalastusyritykset saivat rajalliset toimijakohtaiset kiintiöt ja kalastusta on alkuvuoden aikana jouduttu hidastamaan ja useat yritykset lopettivat kevätkalastuksen ennenaikaisesti ja miehistöt lomautettiin.

Pohjanlahden silakalle annetaan tässä vaiheessa uusi kanta-arvio vuodelle 2021. Arvio poikkeaa merkittävästi (+71 %!) aikaisemmin annetusta. Vaikka mahdollisesti tehdään uusi kiintiöpäätös, ei syksyn silakan kalastus enää ehdi hyödyntää kasvavaa kiintiötä vaan suurin osa lisäkiintiöstä jää hyödyntämättä ja merkittävät myyntitulot jäävät saamatta sekä kalastuksessa että kalan jalostustoiminnassa. **Tämä aiheuttaa kalastukselle miljoonien eurojen liikevaihdon menetyksen**.

Kanta

Liitto tukee valtioneuvoston kantaa alla olevin huomautuksin ja painotuksin.

Kanta-arvioiden osalta toteamme erityisesti:

Suomenlahden, Saaristomeren ja Itämeren pääaltaan silakka (Keskinen silakka)

Suomenlahden, Saaristomeren ja Itämeren pääaltaan silakan kiintiön voimakas pienentäminen (-30 prosenttia) on elinkeinon kannalta hyvin ongelmallinen. On ilmeistä, että silakkakannan tila kiintiöalueen pohjoisessa osissa on huomattavasti parempi kuin alueen eteläosissa (silakan osakantojen erilaisesta tilanteesta johtuen). Kiintiöalue on hyvin laaja ja pohjoisosien kalastus kärsii suuresti etelän heikommasta tilanteesta. Tilanne on kestämätön. Kiintiöaluejaon muuttaminen voisi olla yksi mahdollisuus, mutta on EU:ssa vaikeasti toteuttavissa.

Suomenlahden, Saaristomeren ja Itämeren pääaltaan silakkakannan tilan selvittämiseen ja asianmukaiseen arviointiin on panostettava lisää voimavaroja.

Pohjanlahden silakka

Pohjanlahden silakkakanta on taloudellisesti Suomen kalatalouden tärkein kalakanta. ICES on kahden vuoden jälkeen jälleen pystynyt arvioimaan Pohjanlahden silakkakannan tilaa ja antamaan sitä koskevan analyyttisen neuvon. Tämä antaa kestävän pohjan kalastuksen kehittämiselle. Kannan koko on MSY –tilassa ja kalastuskuolevuus on huomattavasti raja-arvon alla.

SAKL kiirehtii vuoden 2021 Pohjanlahden silakkakiintiön nostamista ICES:n neuvonannon mukaisesti, jotta ainakin osa lisäkiintiöstä ehditään hyödyntää.

Itäinen turska

Turskakanta on huonossa tilassa monesta syystä. Ilmastonmuutos, räjähdysmäisesti kasvanut hyljekanta ja loiset vaikuttavat negatiivisesti turskakannan elpymiseen eteläisellä Itämerellä. Pohjoisella Itämerellä, erityisesti Ahvenanmerellä, tilanne on toinen, siellä saadaan isokokoisia, hyväkuntoisia turskayksilöitä. On tärkeää, että alueen turskakalastus voi jatkua tutkimuspyynnön muodossa. Silakan ja kilohailin troolikalastuksen jatkuvuuden turvaamiseksi on myös varattava turskalle pieni sivusaaliskiintiö (yhteensä 600 tonnia).

Puuttuvat kanta-arviot

SAKL ihmettelee miksi ICES ei ole antanut lohikannoista kanta-arviota vaan jättää sen syksyyn.

Taloudelliset vaikutukset

Suositusten mukainen keskisen kiintiöalueen silakkakiintiön voimakas leikkaus 2022 merkitsee taloudellisesti hyvin vaikeata vuotta kyseisen alueen silakan ja kilohailin kalastusta harjoittaville yrityksille. Kilohailikiintiön lisääntyminen korvaa vain osin silakkakiintiön pienentymistä ja auttaa vain osaa yrittäjistä. Leikkaus kohdistuu erityisen voimakkaasti Saaristomeren trooli- ja rysäkalastajiin. Käytettävissä oleva silakkakiintiö 2021 on pienentynyt peräti 57 prosentilla verrattuna vuoteen 2018 ja nyt pienenee edelleen 30 prosenttia. Tämä johtanee myös kalastuksen lopettamisiin eräiden yrittäjien osalta. Jalostusyrityksissä sekä kalajauhon ja rehun valmistuksessa raaka-aineen alueellinen saatavuus heikkenee myös huomattavasti.

Suomen Ammattikalastajaliitto SAKL ry

Kim Jordas
toimitusjohtaja